

РЕШЕНИЕ

№ 15186

гр. София, 21.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 15.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **2468** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл.145 – 178 от Административно - процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл.46а, ал.1 - 2 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ). Образувано е по жалба на Н. М. Р., ЕГН [ЕГН], гражданин на И., настанен в СДВНЧ С. към Дирекция „Миграция“ – МВР, с адрес [населено място], [улица], със съдебен адрес [населено място], [улица], Търговски дом, кантора 134, чрез адв. Т. Р. от САК, срещу Заповед рег. № УРИ 5392 ПАМ-97 от 31.01.2026 г. на главен оперативен дежурен 04 сектор ООДЦ-СДВР, с която на основание чл.44, ал.6, ал.8 и ал.10 от ЗЧРБ е настанен принудително в Специален дом за временно настаняване на чужденци (СДВНЧ) към Дирекция „Миграция“ – МВР, за срок не повече от 6 месеца от фактическото настаняване.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед поради неправилно приложение на закона, съществени процесуални нарушения и явно несъответствие с целта на закона. Жалбоподателят счита, че административният орган не е преценил личните обстоятелства по случая му, а именно, че живее в България от 25 години, интегрирал се е в обществото, има свой бизнес и семейство. Твърди, че не е уведомен на какво основание и с какъв акт е отнето правото му на пребиваване в Република България. Претендира се отмяна на заповедта.

Ответникът главен оперативен дежурен 04 сектор ООДЦ-СДВР оспорва жалбата в писмени бележки от 17.03.2026 г. и от 15.04.2026 г., чрез юрк. И. И.. Поддържа, че при предоставени от Държавна агенция за бежанците (ДАБ) данни за отнет хуманитарен статут на чуждия гражданин, административният орган действа в условията на обвързана компетентност и спрямо него е приложим ЗЧРБ и Директива 2008/115/ЕО. Претендира за отхвърляне на оспорването и

присъждане на разноски.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Установява се от Докладна записка № УРИ 5392Р-92 от 31.01.2026 г. на полицейски инспектор в сектор „Незаконна миграция“, отдел „Миграция“ – СДВР, че на 31.01.2026 г., при извършване на проверка на лек автомобил с ДК [рег.номер на МПС], е установен неправопособен водач, който се представил като Н. М. Р., [дата на раждане], гражданин на И., ЛНЧ [ЕГН]. От извършени справки в АИС-БДС било установено, че чуждият гражданин е с отнет хуманитарен статут с акт № 5245 от 23.10.2025 г. на ДАБ, връчен на 26.11.2025 г. и влязъл в сила като необжалван. При проведена беседа с иракския гражданин същият заявил, че работи в автосервиз без трудов договор, посочил, че живее на адрес, за който било установено, че е различен от обявения в АИС-БДС, както и, че срещу него е образувано досъдебно производство за трафик на хора, за което е бил задържан в арест на „Г. М. Д.“ за около 6 месеца. Било му разяснено, че е незаконно пребиваващ в Република България и трябва да се върне в страната си на произход или друга сигурна държава, при което чуждият гражданин категорично отказал да се завърне в страната си на произход, както и да изпълни наложена ПАМ „Връщане до страната на произход“. Направено е предложение за издаване на заповед за налагане на ПАМ „Връщане до страната на произход“ на основание чл.41, т.4 от ЗЧРБ, както и за настаняване на чуждия гражданин в СДВНЧ.

Издадени са две заповеди - Заповед рег. № УРИ 5392 ПАМ-96 от 31.01.2026 г. на главен оперативен дежурен 04 сектор ООЦ-СДВР, с която на Н. М. Р., ЕГН [ЕГН], гражданин на И., на основание чл.41, т.4 от ЗЧРБ е наложена ПАМ „Връщане до страната на произход И.“, както и оспорената Заповед рег. № УРИ 5392 ПАМ-97 от 31.01.2026 г. на главен оперативен дежурен 04 сектор ООЦ-СДВР, с която иракският гражданин е настанен принудително в СДВНЧ при Дирекция „Миграция“ – МВР на основание чл.44, ал.6, ал.8 и ал.10 от ЗЧРБ. Двете заповеди са мотивирани с мотивите, изложени в Докладна записка № УРИ 5392Р-92 от 31.01.2026 г. на полицейски инспектор в сектор „Незаконна миграция“, отдел „Миграция“ – СДВР.

При така установените факти съдът обосновава следните правни изводи:

Заповед рег. № УРИ 5392 ПАМ-97 от 31.01.2026 г. е съобщена на жалбоподателя на 31.01.2026 г. При изпращане на административната преписка в АССГ с придружително писмо от 23.02.2026 г. процесуален представител на СДВР е посочил, че се изпращат два броя жалби с вх. № по описа на СДВР, но не е посочено, кога са подадени жалбите в СДВР, нито са приложени доказателства за точната дата на посочения входящ номер. Съдът приема, че жалбата е подадена от легитимирано лице по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт по чл.46а, ал.1, вр. чл.44, ал.6 ЗЧРБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, съдът намира следното:

При служебната проверка по чл.168, ал.1, вр.146 АПК, съдът констатира, че оспорената заповед е издадена от компетентен административен орган по чл.44, ал.1 ЗЧРБ, предвид уредената в същата разпоредба възможност за делегиране на правомощия, сторено със Заповед № 513з-9426 от 06.12.2018 г. на директора на СДВР, с която на началник сектор (главен оперативен дежурен) към отдел „ОЦ“- СДВР е оправомощен да налага ПАМ по чл.39а, ал.1 и чл.44, ал.5, ал.6, ал.9 и ал.13 от ЗЧРБ. Заповедта е мотивирана от фактическа и правна страна съобразно чл.59, ал.2, т.4 от АПК. Предвид извършеното в нея позоваване на Докладна записка № УРИ 5392Р-92 от 31.01.2026 г., мотивите ѝ следва да се считат за допълнени с посочените в нея факти и обстоятелства. Противно на твърденията в жалбата, липсват данни за допуснати в хода на административното производство съществени процесуални нарушения – такива, които съществено са ограничили правото на защита на засегнатото лице или, ако не бяха допуснати, органът би постановил акт в

противен смисъл. Изложеното определя спора като материално правен – по приложението на чл.44, ал.6 от ЗЧРБ, според който в случаите, когато чужденецът, на когото е наложена ПАМ по чл. 39а, ал. 1, т. 2 и 3, възпрепятства изпълнението на заповедта или е налице опасност от укриване, органите по ал. 1 могат да издадат заповед за принудителното му настаняване в специален дом за временно настаняване на чужденци с цел организиране на връщането или експулсирането. Според чл.44, ал.8 ЗЧРБ настаняването продължава до отпадане на обстоятелствата по ал. 6, но не повече от 6 месеца.

Нормата кореспондира с чл.15, пар.1 от Директива 2008/115/ЕО, съгласно който освен ако в конкретния случай не могат да се приложат ефективно други достатъчни, но по-леки принудителни мерки, държавите-членки могат да задържат гражданин на трета страна, по отношение на когото са образувани процедури за връщане, само за да се подготви връщането и/или да се извърши процеса на извеждане, и по-специално когато:

- а) е налице опасност от укриване; или
- б) засегнатият гражданин на трета страна избягва или възпрепятства подготовката на връщането или процеса по извеждането.

Всяко едно задържане е за възможно най-кратък срок и продължава единствено по време на процедурите по извеждане и при надлежно изпълнение на тези процедури.

Съгласно чл.15, пар.5 от Директива 2008/115/ЕО задържането продължава, докато съществуват посочените в параграф 1 условия и то е необходимо, за да се гарантира успешно извеждане. Всяка държава-членка определя максимална продължителност за задържане, която не може да надвишава шест месеца. В случая не е нарушена максималната продължителност на задържането по чл.15, пар.6 от Директива 2008/115/ЕО и чл.44, ал.8, изр.3 ЗЧРБ от 6 месеца.

Както е посочено в съображения 13, 16, 17 и 24 от Директива 2008/115, всяко разпоредено на основание на тази директива задържане е строго регламентирано от разпоредбите на глава IV от нея, така че да се гарантира спазването на принципа на пропорционалност на предприеманите мерки и преследваните цели, от една страна, и спазването на основните права на съответните граждани на трети страни, от друга. Задържане е оправдано единствено с цел да се подготви връщането или да се извърши процесът на извеждането, и когато прилагането на по-леки принудителни мерки не би било достатъчно. Наред с това, в съответствие със съображение 6 от същата директива решенията съгласно нея, включително решенията за задържане, следва да се вземат индивидуално, в съответствие с общите принципи на правото на Съюза и въз основа на обективни критерии (вж. в този смисъл решение от 5 юни 2014 г., М., С-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, т. 55 и 70).

Когато стане ясно, че вече не съществува разумна възможност за извеждане по правни или други съображения или че вече не съществуват посочените в параграф 1 условия, задържането престава да бъде оправдано и засегнатото лице се освобождава незабавно (чл.15, пар.4 от Директива 2008/115).

Националните и съюзни разпоредби налагат преценка на следните обстоятелства: първо, дали в конкретния случай могат да се приложат ефективно други достатъчни, но по-леки от задържането принудителни мерки, второ, дали е налице опасност гражданинът на трета страна да се укрие и трето, дали същият избягва или възпрепятства подготовката на връщането или операцията по извеждането“. Целта на мярката е да се подготви връщането и/или да се извърши процеса на извеждане.

Мотивите на процесната мярка касаят наличие на опасност от укриване на чуждия гражданин. Допълнително, в Докладна записка № УРИ 5392Р-92 от 31.01.2026 г. е посочено, че спрямо Н. М. Р. не могат да се наложат обезпечителни мерки по чл.44, ал.5 от ЗЧРБ, поради наличие на

опасност от укриване на чужденеца, с цел организиране на връщането.

По силата на пар.1, т.4в от ДР на ЗЧРБ „опасност да се укрие чужденец, спрямо когото е наложена принудителна административна мярка по чл. 39а, ал. 1, т. 2 и 3" е налице, когато с оглед на фактическите данни може да се направи обосновано предположение, че същото лице ще се опита да се отклони от изпълнението на наложената мярка. Данни в тази насока могат да бъдат обстоятелствата, че лицето не може да бъде намерено на обявения от него адрес на пребиваване, наличие на предходни нарушения на обществения ред, на предходни осъждания на лицето; независимо от реабилитацията, не е напуснало страната в рамките на предоставения му срок за доброволно напускане, ясно е показало, че няма да се съобрази с наложената му мярка, притежава подправени документи или няма никакви документи, представило е невярна информация, вече се е укривало, не е спазило забрана за влизане и други.

На първо място и предвид изричната разпоредба на чл.15, пар.1 от Директива 2008/115 съдът намира, че преди да се пристъпи към проверка относно наличието на опасност от укриване, следва да се провери възможността да се приложат ефективно други достатъчни, но по-леки принудителни мерки.

Съгласно чл.44, ал.5 от ЗЧРБ когато съществуват пречки чужденецът да напусне незабавно страната или да влезе в друга страна и няма насрочени действия за предстоящото му извеждане, органът, издал заповедта за налагане на принудителната административна мярка, или директорът на дирекция "Миграция" след преценка на индивидуалните обстоятелства и на опасността от укриване или на осуетяване на връщането по друг начин разпореждат със заповед по ред, определен с правилника за прилагане на закона, изпълнението заедно или поотделно на някоя от следните обезпечителни мерки:

- 1.чужденецът се задължава да се явява ежеседмично в териториалната структура на Министерството на вътрешните работи по местопребиваването си;
2. чужденецът внася лично или чрез трето лице парична гаранция в срок и в размер, определени с правилника за прилагане на закона;
3. чужденецът предава във временен залог валиден паспорт или друг документ за пътуване в чужбина, който получава обратно при изпълнение на връщането или експулсирането.

В случая, административният орган изцяло декларативно е посочил, че не могат да се наложат по-леки мерки по чл.44, ал.5 от ЗЧРБ, без да съобрази редица лични обстоятелства по отношение на иракския гражданин.

Жалбоподателят е представил удостоверение за сключен на 29.09.2021 г. граждански брак с българска гражданка Г. Й. И.. Това обстоятелство определя приложението спрямо него на Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на гражданите на Европейския Съюз и членовете на техните семейства (ЗВПНРБГЕСЧТС), доколкото същият е член на семейството на български гражданин. ЗВПНРБГЕСЧТС урежда облекчен режим на влизане, пребиваване и излизане на членовете на семействата на граждани на ЕС, както и възможност за налагане на ПАМ спрямо тях в изключителни случаи и предпоставки (чл.22-28 от с.з.). Изложеното, освен, че представлява пречка чужденецът да напусне незабавно страната по смисъла на чл.44, ал.5 от ЗЧРБ, безспорно е и индивидуално обстоятелство, което следва да бъде съобразено съгласно същата разпоредба.

Предвид липсата на доказателства по настоящето дело за връчване на Решение № 5245 от 23.10.2025 г. на председателя на ДАБ относно отнемане на хуманитарния статут на жалбоподателя съдът намира за спорно спрямо него на приложението на ЗЧРБ. Наличието на редовно съобщаване на решението се оспорва от чуждия гражданин, а доказателствената сила за установяването му е на органа, макар в настоящето производство да не се осъществява косвен

контрол за законосъобразност на Решение № 5245 от 23.10.2025 г. на председателя на ДАБ.

От друга страна, доводите на административния орган за наличие на опасност от укриване, свързани с „нарушение на трудовото законодателство“ недопустимо се основават на самопризнания на лицето. Вярно е, че същото е установено да управлява МПС без свидетелство за правоуправление, но това обстоятелство само по себе си не навежда на извод за „опасност от укриване“ по смисъла на пар.1, т.4в от ДР на ЗЧРБ. Касае се за член на семейството на български гражданин, което пребивава на адреса на представен в о.с.з. на 18.03.2026 г. договор за наем от 04.04.2025 г. в[жк], [жилищен адрес]0. Установява се от Решение № 581 от 02.06.2004 г. на председателя на ДАБ, че на иракския гражданин е предоставена хуманитарна закрила, считано от 07.10.2003 г. Това обстоятелство потвърждава доводите му, че се намира в България повече от 20 години и се е интегрирал в обществото. За този период и съобразно общото разпределение на доказателствената тежест в процеса по чл.170, ал.1 от АПК административният орган не е ангажирал доказателства за извършени от него нарушения или за повдигнато обвинение в престъпление.

Преценени в тяхната съвкупност установените относно жалбоподателя индивидуални обстоятелства опровергават изводите на административния орган, както за „опасност от укриване“ от негова страна, така и за невъзможност да се наложат по-леки мерки по чл.44, ал.5 от ЗЧРБ. Иракският гражданин пребивава легално в страната ни повече от 20 години без данни за административни нарушения или повдигнати обвинения. Спорно е отнемането на хуманитарния му статут, макар в настоящето производство това обстоятелство да не подлежи на контрол за законосъобразност. Същият е член на семейството на български гражданин и разполага с административен адрес на пребиваване в страната ни. Това обстоятелство бламира възможността „да бъде изведен“, която представлява легитимната цел на мярката по чл.44, ал.6 от ЗЧРБ. За чуждия граждани съществуват семейни и социални връзки с приемащата държава, при пълна липса дори и на твърдения за такива с държавата му на произход, съобразено с дългия период, през който не е пребивавал в нея.

Съвкупната преценка на тези обстоятелства навежда съда на извод, че не са изпълнени предпоставките за задържане по чл.15, пар.1 от Директива 2008/115/ЕО, тъй като при налагане на мярката реално не е обсъдена възможността за налагане на други достатъчни, но по-леки обезпечителни мерки по чл.44, ал.5 ЗЧРБ. В допълнение, съдът следва да отбележи, че обжалваната ПАМ е наложена при неправилно приложение на чл.44, ал.2 ЗЧРБ и в несъответствие с целта на закона. С нея не са отчетени продължителността на пребиваването на чужденеца в България и легалния му статут на пребиваване до постановяване на Решение № 5245 от 23.10.2025 г. на председателя на ДАБ, при липса на доказателства в настоящето производство за редовното му връчване, респ. влизане в сила.

При съобразяване на постулата по Съображение 6 от Преамбюла на Директива 2008/115, че *незаконният престой не следва* да е единственото обстоятелство, което трябва да се вземе предвид при налагане на ПАМ „Връщане“, изпълнението на която спрямо жалбоподателя е съмнително, съдът приема, че в случая мярката по чл.44, ал.6 от ЗЧРБ незаконно е наложена в преследване единствено на тази цел – извеждане на незаконно пребиваващия в страната чужденец, без спрямо него да съществува опасност от укриване и при редица установени лични обстоятелства, които определят легалната възможност за налагане на по-лека мярка по чл.44, ал.5 от ЗЧРБ. Изложеното налага извод за използването на принудителната мярка в нарушение на принципите на пропорционалност и ефективност на предприеманите мерки и преследваните цели – самостоятелно отменително основание по чл.146, т.5 АПК.

По изложените съображения и на основание чл.172, ал.2 от АПК е дължима отмяна на оспорената заповед при отменителни основания по чл.146, т.4 и т.5 от АПК.

Съгласно чл.15, пар. 2 от Директива 2008/115 засегнатият гражданин на трета страна се освобождава незабавно, в случай че задържането се окаже незаконно. В този смисъл е и тълкуването, дадено в Решение на СЕС от 5 юни 2014 г., М., С-146/14 РПУ: „Букви б) и в) от първия въпрос следва да се отговори, че член 15, параграфи 3 и 6 от Директива 2008/115 трябва да се тълкува в смисъл, че контролът, който трябва да упражни съдебният орган, сезиран с искане за продължаване на задържането на гражданин на трета страна, трябва да позволява на този орган да се произнася по същество във всеки индивидуален случай за продължаване на задържането, за замяната му с по-лека принудителна мярка или за освобождаването на този гражданин, като въпросният орган съответно е компетентен да вземе решението си въз основа на фактите и доказателствата, посочени от сезирания го административен орган, както и въз основа на фактите, доказателствата и съображенията, евентуално представени пред него в тази процедура“.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК жалбоподателят има право на сторените в производството разноски, но процесуалният му представител отрече претендирането на такива.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на Н. М. Р., ЕГН [ЕГН], гражданин на И., настанен в СДВНЧ С. към Дирекция „Миграция“ – МВР, с адрес [населено място], [улица], със съдебен адрес [населено място], [улица], Търговски дом, кантора 134, чрез адв. Т. Р. от САК, Заповед рег. № УРИ 5392 ПАМ-97 от 31.01.2026 г. на главен оперативен дежурен 04 сектор ООДЦ-СДВР, с която на основание чл.44, ал.6, ал.8 и ал.10 от ЗЧРБ е настанен принудително в СДВНЧ към Дирекция „Миграция“ – МВР, за срок не повече от 6 месеца от фактическото настаняване.

ОСВОБОЖДАВА НЕЗАБАВНО Н. М. Р., ЕГН [ЕГН], гражданин на И., с адрес [населено място], [улица], настанен в СДВНЧ С. към Дирекция „Миграция“ – МВР със Заповед рег. № УРИ 5392 ПАМ-97 от 31.01.2026 г. на главен оперативен дежурен 04 сектор ООДЦ-СДВР.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: